

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ MUZYCZNYCH IM. F. NOWOWIEJSKIEGO
W SZCZECINIE
NA LATA 2012 - 2015

Podstawy prawne:

- Konstytucja RP
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku, ratyfikowana przez Polskę 30 września 1991 r. (Dz. U. nr 120, poz. 526).
- Ustawa o systemie oświaty 1991
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych.
- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 31 sierpnia 2005 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół i placówek artystycznych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego

Program jest integralną częścią Statutu Szkoły i jest spójny z innymi dokumentami szkolnymi:

- WSO, PSO, Program Profilaktyczny, Regulamin Szkolny.

Oraz z uwzględnia założenia następujących dokumentów :

- NARODOWY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO 2011-2015
- KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII 2011-2016
- NARODOWY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH 2011 – 2015
- KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE 2006 – 2016

- PROGRAM ZAPOBIEGANIA NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU I PRZESTĘPCZOŚCI WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY 2004 – 2014
- RZĄDOWY PROGRAM „BEZPIECZNA I PRZYJAZNA SZKOŁA” 2008-2013
- PROGRAM OGRANICZENIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA TYTONIU W POLSCE 2010-2013

Program profilaktyczny powstał w oparciu o obserwację środowiska szkolnego i problemów pojawiających się w nim, konsultacje z wychowawcami i nauczycielami oraz rozmowy z uczniami i ich rodzicami. Uwzględnione zostały w nim również wyniki badań ewaluacyjnych z ubiegłych lat szkolnych dotyczących między innymi wartości i postaw wobec których odnosimy wychowanie w Zespole Szkół Muzycznych. Jest on spójny z założeniami programu wychowawczego oraz innymi dokumentami szkolnymi.

Główną założeniem jest kształtowanie siły i wiary we własne możliwości oraz wspieranie kompetencji społecznych uczniów tak by świadomie i pozytywnie podejmowali problemy życia codziennego. Program jest ukierunkowany na wzmacnianie czynników chroniących – pozytywnego obrazu siebie, realistycznej oceny swoich możliwości oraz pozytywnych relacji społecznych z rówieśnikami i międzypokoleniowych(m. in. w rodzinie)

Obszary kształcenia kompetencji uczniów:

KOMPETECJE SPOŁECZNE:

- **Postawa odpowiedzialności** (frekwencja, odpowiedzialność za jakość i efekt pracy-ukierunkowanie na cel)
- **Postawa szacunku wobec drugiego człowieka, pozytywne funkcjonowanie w grupie**(tolerancja wobec mniejszości narodowych oraz innych kultur, szacunek do wszystkich członków społeczności szkolnej)
- **Rodzina i zdrowe relacje w rodzinie**, konflikt pokoleniowy
- **Bezpieczne zachowanie w szkole**

KOMPETENCJE PSYCHOLOGICZNE:

- **Umiejętności związane z inteligencją emocjonalną** ukierunkowane na wyrażanie swoich emocji w społecznie akceptowany sposób oraz radzenie sobie w sytuacjach stresogennych i trudnych, rozumienie emocji innych, wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka.
- **Świadomy wybór i jego konsekwencje** – autonomiczne podejmowanie decyzji zgodnych z powszechnie uznanymi wartościami (życiowych, konsumenckich -m. in. zdrowy styl życia)
- **Zagrożenia wolności człowieka-uzależnienia.**
- **Zagrożenia współczesnego świata-** zaburzenia odżywiania, skoncentrowanie na wizerunku i wartościach ekonomicznych, zagrożenia związane z Internetem i cyberprzemocą itp.)

Cel główny:

Program profilaktyczny stworzony został po to by wskazać obszary, w których w najbliższych latach zostanie podjęta praca wychowawcza oraz aby określić bliżej kierunki i narzędzia działań wychowawczych. W efekcie tych działań uczniowie mają stawać się ludźmi świadomymi swoich mocnych stron, ukierunkowanymi na dokonywanie wyborów, które będą służyły im i ich otoczeniu. Uczeń ma stać się odpowiedzialny za to co dzieje się w jego życiu oraz wrażliwym na problemy, które dotyczą jego rówieśników. Program ma również wspierać młodych ludzi w budowaniu pozytywnych więzi z rówieśnikami i więzi międzypokoleniowych. Poprzez budowanie właściwego, pozytywnego obrazu siebie oraz wzmacnianie pozytywnych więzi społecznych ucznia tworzymy naturalną barierę chroniącą przed zachowaniami ryzykownymi lub patologicznymi.

Cele szczegółowe:

1. Obniżenie absencji i liczby spóźnień
2. Kształtowanie świadomości odpowiedzialności za pracę własną i efekty pracy-angażowanie się uczniów w pracę na rzecz szkoły, projekty
3. Budowanie motywacji do zdobywania rzetelnej wiedzy
4. Kształtowanie świadomości możliwości podejmowania dalszego kształcenia oraz pracy(orientacja zawodowa-zapobieganie bezradności w poszukiwaniu pracy, nauka autoprezentacji, określenie swoich możliwości)
5. Kształtowanie świadomości dotyczącej mechanizmu uzależnienia oraz przekazywanie wiedzy na temat psychicznych i fizycznych konsekwencji związanych z uzależnieniem mające na celu zminimalizowanie liczby uczniów sięgających po używki(przyczyny, etapy, czynniki chroniące)
6. Kształtowanie świadomości współczesnych zagrożeń, mające uwrażliwić uczniów na problem i zminimalizować liczbę uczniów wnikających się w sytuacje problemowe (cyberprzemoc, zaburzenia odżywiania, nadużywanie leków lub stosowanie ich niezgodnie z ich przeznaczeniem, zagrożenia związane z niewłaściwym odżywianiem się: bulimia, anoreksja, niezdrowe stosowanie diet odchudzających, odżywianie się w fast -foodach)
7. Przekazanie informacji dotyczących pomocy w sytuacji uzależnienia (problem uzależnienia w rodzinie) oraz skutków prawnych związanych z uwikłaniem w nałóg.
8. Budowanie pozytywnych więzi w klasie i szkole opartych na życzliwych stosunkach międzyludzkich
9. Zapobieganie agresywnym przejawom rozwiązywania sporów
10. Zwracanie uwagi na problemy dotyczące młodzieży w kontakcie z rówieśnikami- odrzucenie, pierwsze miłości, akceptacja grupy, wpływ grupy na zdanie jednostki, problem „inności” w grupie.
11. Uwrażliwienie uczniów na potrzeby osób o szczególnych potrzebach
12. Kształtowanie postawy świadomości wobec swoich emocji i indywidualnych sposobów radzenia sobie z nimi, nauka radzenia sobie z trudnymi emocjami i stresem
13. Uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych
14. Wspieranie pozytywnego obrazu rodziny i zdrowych relacji międzypokoleniowych.

Realizacja programu profilaktycznego-założenia ogólne:

1. Udział wszystkich stron społeczności szkolnej-program profilaktyczny zakłada udział uczniów , rodziców i nauczycieli .
2. Realizowanie programu ma na celu dostarczanie informacji i wiedzy -uczniom, uwrażliwienie rodziców na trudności i problemy okresu dorastania i wskazanie możliwych działań naprawczych oraz wspomaganie pracy nauczycieli i wychowawców , uwrażliwienie na stawianie pogłębionej diagnozy problemów ucznia .

Formy realizowania:

1. Program profilaktyczny jest wdrażany przez nauczycieli , wychowawców , pedagoga szkolnego oraz w trakcie spotkań ze specjalistami spoza szkoły.
2. Założenia programu realizowane są:
  - podczas zajęć lekcyjnych(zwłaszcza w ramach przedmiotów: biologia, chemia, geografia, w-f) oraz godzin wychowawczych,
  - zajęć z pedagogiem szkolnym,
  - spotkań i warsztatów ze specjalistami poza szkołą(współpraca z innymi instytucjami jak np. poradnia-realizowane są w ciągu roku szkolnego warsztaty zgodne z zapotrzebowaniem dla klas gimnazjalnych i licealnych oraz na początku i na końcu roku zaplanowane są warsztaty „Jak radzić sobie ze stresem” oraz „Orientacja zawodowa”),
  - spotkań odbywających się w szkole prowadzonych przez specjalistów zaproszonych – policja, straż miejska oraz zgodnie z zapotrzebowaniem),
  - wycieczek i wyjazdów szkolnych(integracja uczniów, współpraca)
  - projektu profilaktycznego realizowanego w połowie roku szkolnego przez wybraną klasę (do tej pory zrealizowane zostały projekty dotyczące palenia papierosów, bezpiecznego korzystania z Internetu,
  - apeli
  - indywidualnych spotkań z uczniami, rodzicami i nauczycielami
3. Każdy z poniższych tematów przewidziany jest do realizacji podczas kilku godzin lekcyjnych(2 lub 3), przez pedagoga szkolnego lub/i wychowawcę klasy
4. Materiały pomocne w realizacji programu:
Program profilaktyczny opracowany przez Ministerstwo Edukacji „Jak żyć z ludźmi.”

Zakresy tematyczne dla poszczególnych etapów edukacyjnych związane z profilaktyką pierwszorzędową:

Tematy dedykowane większej grupie:

- Problemy dojrzewania: spotkanie z seksuologiem –**gimnazjum**
- Problemy dojrzewania i rozwoju seksualnego: spotkanie z seksuologiem klasy V i VI **liceum**
- Używki (przyczyny, mechanizm, konsekwencje, instytucje niosące pomoc, skutki prawne) podczas godzin wychowawczych, zajęć ze specjalistami spoza szkoły (do tej pory odbyły się spotkania dla wszystkich uczniów szkoły z funkcjonariuszami Policji oraz Straży Miejskiej mówiących o uzależnieniu od środków odurzających oraz skutków prawnych, również rodzice brali udział w spotkaniu z funkcjonariuszami Straży Miejskiej dotyczącym uzależnień od środków odurzających i ich skutków prawnych) oraz zajęć przedmiotowych- **gimnazjum i liceum**
- Stres i trema: warsztaty w poradni-**gimnazjum i liceum**
- Orientacja zawodowa :warsztaty w poradni-**wybrane klasy gimnazjum i liceum**
- Właściwe rozporządzanie swoim czasem i energią, skuteczna regeneracja-**gimnazjum i liceum** godzina wychowawcza
- Zdrowy tryb życia-co to znaczy żyć zdrowo -**gimnazjum i liceum** godzina wychowawcza

Gimnazjum:

Klasa I:

- Integracja grupy
- Obowiązki szkolne-nowe zasady i wymagania
- Ja i grupa-zasady dobrej pracy grupie
- Rozwiązywanie konfliktów
- Współpraca-co wnoszę do grupy
- Komunikacja- jak wyrażać siebie żeby inni nas rozumieli i chcieli z nami rozmawiać
- Sukcesy i porażki szkolne- jak sobie z nimi radzić
- Bezpieczny Internet(korzystanie z komunikatorów, portali społecznościowych)

Klasa II:

- Emocje-po co są? jak je wyrażać w sposób nieszkodliwy dla siebie i innych
- Ja i grupa- konformizm, jak grupa wpływa na moje działania-presja grupy, „inny” czy tacy jak wszyscy -odrzućcie w grupie
- Problemy zdrowego trybu życia- zdrowe odżywianie, wypoczynek

Klasa III

- Podejmowanie decyzji – świadomy wybór, co wpływa na moje decyzje
- Ja i grupa - konformista czy outsider-postawy wobec nacisku grupy, jak wyrażać swoje zdanie i nie ranić innych
- Pierwsze zakochanie-pozytywne emocje –skąd czerpiemy wzorce?
- Moja rodzina – relacje ,konflikt międzypokoleniowy , obraz rodziny, role, skrypty rodzinne, gdzie szukać pomocy dla rodziny

Liceum:

Klasa IV

- Kim być ?-Pozytywny obraz siebie. – Współczesne wzorce kreowane w mediach i kulturze masowej a moje rzeczywiste potrzeby.
- Autoprezentacja- co mówię o sobie innym a co chciałbym powiedzieć o sobie innym
- Jak polubić swoje emocje-sposoby na „bezpieczne „ wyrażanie niechcianych emocji a zachowania ryzykowne

Klasa V

- Tolerancja i szacunek –granice moje i innych, problem nienawiści rasowej i poglądów segregacyjnych, stereotypy i uprzedzenia
- Co to znaczy być dorosłym-wzorce dorosłości kreowane w mediach i w rodzinie, wolność płynąca z praw i ograniczenie płynące z obowiązków. Czy dorosłość jest atrakcyjna .
- Jak polubić swoje emocje-sposoby na „bezpieczne „ wyrażanie niechcianych emocji

Klasa VI

- Plany i projekty związane z przyszłością
- Sposoby na naukę – jak się przygotowują do trudnych i stresujących egzaminów
- Podejmowanie wyzwań –odwaga i rozsądek w ocenie swoich możliwości

Założenia programu profilaktycznego szkoły stanowią podstawę dla zadań wychowawczych realizowanych w ZSM II ST zawartych w Szczegółowym Planie Wychowawczym na dany rok szkolny, który jest nieodłącznym elementem programu wychowawczego.

Program profilaktyczny nie zawiera wszystkich możliwych działań skierowanych na obszary zagrożeń- w szkole podejmowane są także na bieżąco działania interwencyjne dotyczące sytuacji trudnych. Stąd też tematyka zajęć jest wzbogacana na bieżąco i odpowiada problemom pojawiającym się w życiu szkolnym.

Ewaluacja:

Ocena realizacji programu nastąpi pod koniec roku szkolnego według kryteriów:

1. Zrealizowanie tematów
2. Atrakcyjność realizacji(ciekawa forma , atrakcyjna dla odbiorców, zachęcająca do pracy podczas zajęć)
3. Skuteczność realizacji(przyswojona wiedza lub zmiana w postawie uczniów)

Narzędzia do oceny : informacja zwrotna od uczniów po zajęciach, ocena wychowawców i nauczycieli, opinia i informacja zwrotna rodziców-zebrane podczas rozmów lub metodą wywiadu przy użyciu ankiety.

Forma oceny: sprawozdanie

Program został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Pedagogiczną ZSM dnia 31.08.2012r., uchwała nr 257/11/12

Zatwierdzony przez Dyrektora szkoły dnia 01.09.2012r.